

Потяг вчасно прибув на Київський вокзал, хвилина в хвилину. Вервечка людей із валізами повільно рухалася проходом купейного вагона до виходу. Літня жінка не поспішала виходити з купе. Вона спостерігала за пасажирами крізь вікно зі свого місця, обмахуючись скрученою газетою: їй дошкуляла духота в зимовому пальті та в шапці в нагрітому вагоні. Старенька нетерпляче глянула на годинник на руці, потім знову у вікно: ще не було на місці того, кого виглядала. Поволі люди просувалися вперед одне за одним, аж доки їх у проході поменшало. А ось і рідна постать дочки на пероні. Жінка всміхнулася, взяла сумку з сидіння й радісно пішла до виходу, на свіже повітря.

— З приїздом, мамо! — привіталася донька, подала руку й обняла матір. — Як їхалося?

Мати подивилася на доньку, про себе мимохідь зауважила, що з'явилися перші борозенки в кутках очей єдиної доньки-красуні, коли та посміхалася, й знову міцно її обійняла та поцілувала. Жінці було надзвичайно приємно, що її зустріла Оксана, — така струнка, висока, з бездоганною зачіскою та макіяжем із самого ранку. Навіть не дорікнула одразу, що на морозі без шапки. Звичайно, жінка не вперше в Києві й без проблем доїхала б до помешкання доньки сама. Гордість переповнювала її до краю.

— Вітаю, Оксанко! Усе добре. Провідники чемні, але надто старанні: так нагріли вагон, що хотілося ще вночі зійти.

— Добре, що не холодно, — усміхаючись, відповіла Оксана й забрала в мами сумку. — Ходімо, Максим чекає у машині. Нам ще на роботу потрібно встигнути.

— Бачу, Максим подбав про гарну шубку для тебе, а на шапку не вистачило, чи що? — все-таки не змовчала матір. — Морозець добре прихопив, чому ходиш простоволоса?

— Ох, із дитинства пригадую ці слова, мамо, — відповіла Оксана. — Тут недалеко до машини, не переймайся, не встигну змерзнути.

— Веди, Оксанко, веди. Діти ще вдома?

— Так. Іра вже, мабуть, встала й збирається до університету, а Віка ще спить: їй пізніше виходити.

— Я хіба сама залишуся вдома? — здивовано дивилася матір на доньку, йдучи поряд пероном і намагаючись не відставати.

— А ти боїшся? — запитала Оксана й усміхнулася, демонструючи привабливу ямку на щоці. — До обіду будеш сама, а потім по черзі діти зійдуться. Пізніше — ми. Ти не встигнеш занудьгувати, от побачиш.

Вони йшли довгим підземним переходом. Жодного ліхтарика, лише біля виходів виднілося сіре пасмо світла. Неприємний запах сечі супроводжував їх упродовж усього переходу. Жіночка морщила носа й оглядалась, але мовчала, ледве встигаючи за донькою. «Роки йдуть, та нічого не змінюється», — подумалось. Ось і сходи догори. Старенька з полегкістю вдихнула свіже повітря. На вулиці назустріч їм вийшов із машини й чемно відчинив двері високий чорноволосий чоловік у фетровому чорному пальті. Жінка впізнала Максима, чоловіка Оксани, й доброзичливо усміхнулася йому.

— Вітаю, мамо! — він обняв її та поцілував у щоку. — Із приїздом!

— Привіт, Максиме!

Чоловік забрав сумку, поклав у багажник і запросив жінок сісти в автомобіль, відчиняючи кожній двері.

— Як дорогу перенесли? — спитав він уже за кермом.

— Дякую, добре, — дещо стримано відповіла йому теща.

Жінка сиділа на задньому сидінні, спостерігаючи зі спини за дітьми, і тихенько раділа їхньому щастю — відчувала теплі стосунки між ними. Оксана часто телефонувала їй і розповідала про все, що відбувалося в сім'ї, про успіхи та невдачі, як ростуть дівчатка. Їй було радісно, що все в них благополучно, стосунки трималися на любові і взаєморозумінні, а це — найголовніше для міцної родини.

Їхали швидко — зрання заторів у Києві не буває, а напорошений сніг чистенько прибрали з центральних вулиць. Гостя розглядала все довкола, ніби вивчала. Довгі будівлі височіли вздовж дороги, освітлені нічними ліхтарями проспекти обрамляли чорні силуети мовчазних дерев.

— Що, Ганно Дмитрівно, сіро в Києві взимку? — спитав Максим за чаєм, уже сидячи на кухні, й усмінувся гості.

— Так. Влітку все мало значно веселіший вигляд.

Старенька голосно сьорбнула чай з ложечки і запитала:

— Майдан стоїть?

— Так. Ось тобі пульт. Вмикай і все побачиш, — сказала Оксана й подала мамі пульт від телевізора.

— Телевізор я і вдома бачила. Хотілося б самій туди піти... — почала вона.

— Навіть не думай — затопчуть, і тільки тебе й бачили! Це вже не той доброзичливий Майдан із піснями й танцями, що стояв у листопаді. Тобі туди тепер точно не треба, — серйозно сказала донька й поклала пульт на стіл.

Бабця знову сьорбнула чай і подивилася на годинник:

— Не спізнитесь на роботу? — спитала.

— Ні, — коротко відповів Максим і поставив чашку на стіл. — Ми встигаємо.

— Мамо, ти все тут знаєш. Користуйся впевнено всім, що тобі потрібно. Можеш сміливо заходити

в кожную з кімнат, брати все, що хочеш, і почуватись як удома, — сказала Оксана. — Хочеш — спи, не хочеш спати — вишивай, ти знаєш, де лежить усе для вишивки, там є навіть твої потужні окуляри. Ключі кожен має свої, а твої висять у передпокої. Це якщо захочеш біля дому прогулятися чи в магазин піти. Ти пам'ятаєш, куди йти?

— Так, Оксанко, звичайно ж! Не вперше дітей доглядатиму. З усім тут розберуся.

— А на Майдан, мамо, не йди в жодному разі. Це небезпечно. Гаразд?

— Авжеж, доню, я зрозуміла тебе.

Старенька встала й пішла до передпокою пере-свідчитися, чи на місці ключі. Так, є... Повернулася на кухню до дітей.

— Обід на сьогодні готовий, тому можеш спокійно відпочивати після дороги, — лагідно додала Оксана.

— Зрозуміла, доню. А від'їжджаєте коли?

— За два-три дні. Чекаємо розпорядження, — відповів замість дружини Максим.

— А коли повертаєтесь?

— Через тиждень-півтора, — відповіла Оксана.

Молода жінка схвильовано глянула на матір і сказала:

— Ти вже приглянь за дівчатами, як поїдемо, бо ж у голові вітер як в однієї, так і в іншої!

— Не хвилюйся за дітей. Усе буде добре. Виконуйте свою роботу спокійно і добросовісно.

Мати погладила доньку по плечу й ніжно обняла. Оксана повернула голову до матері й лукаво усмінулася.

— Невже встигла від літа скучити за нами? — спитала вона.

— Ой, дитинко, скільки мого життя ще залишилося прожити, завжди скучатиму.

— Мам, не починай. Зараз обидві розплачемося.